

4.2 Oppimisen tuki ja erityisopetus

4.2.3 Paikallisesti päätettävät asiat

Lukioon hyväksyttävillä opiskelijoilla tulee olla riittävät edellytykset suoriutua lukion oppimäärästä. Lukio-opinnoissa ei ole mahdollista poiketa oppimäärän tavoitteista. Erityisopettaja, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaajat, aineenopettajat ja opiskeluhuollon toimijat tukevat yhteistyössä opiskelijaa. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisessä tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös opiskelijan mahdollisen hoito- ja kuntoutusverkoston kanssa.

Kauniaisten lukiossa tiedotamme opiskelijoille ja huoltajille oppimisen tuesta, erityisopetuksesta ja niihin liittyvistä oikeuksista seuraavin tavoin:

- Erityisopettaja esittelee tukimuodot ja tiedottaa erityisopetuksesta joka syksy.
- Annamme tietoa vanhempainilloissa, erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijoille ja heidän huoltajilleen.
- Tiedotamme myös Wilma-viesteillä, koulun verkkosivustolla ja opiskelijan oppaassa.

Opiskelijoiden tiedonsiirto siirryttäessä muista kouluista perustuu lainsäädäntöön. Kauniaisten kaupungin sisällä järjestetään nivelvaiheen yhteistyötä peruskoulun ja lukion kesken. Nivelvaiheen yhteistyötä tehdään kaikkien niiden koulutuksenjärjestäjien kanssa, joiden kouluista siirtyy opiskelijoita toisiin kouluihin. Tämä mahdollistaa tukitoimien tarpeen varhaisen tunnistamisen ja tukitoimien jatkuvuuden toiselle asteelle.

Kauniaisten lukiossa järjestämme oppimisen tuen niin, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärä tavoitteiden mukaisesti. Tarkoituksena on mahdollistaa opiskelu yleisopetuksessa tukitoimien avulla. Suunnittelemme tukitoimet yhteistyössä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajien kanssa. Tukitoimien toteuttamiseen osallistuvat aineenopettajat, ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaaja. Rehtori vastaa koulun ohjauksen ja tuen rakenteiden järjestämisestä.

Tukiopetus on lakisääteinen oikeus ja voi sisältää sekä oppiainekohtaista että opiskelutaitojen vahvistamiseen liittyvää opetusta. Kauniaisten lukiossa tukitoimia voivat olla

- tukiopetus aineenopettajalta
- opiskelutaitojen vahvistaminen
- tukipajat eri oppiaineissa
- samanaikaisopetus ja koejärjestelyt
- mahdollisuus osoittaa osaamista yksilöllisin järjestelyin (esimerkiksi lisäaika, pienryhmätila, kirjasinkoon suurentaminen, erillinen näyttö)
- S2-opiskelijoiden kielitaidon tukeminen, jos opetuskielen sanasto tai käyttö on puutteellista.

Opiskelijalla ei ole velvollisuutta ottaa vastaan oppimisen tukea, mutta hänen vastuullaan on edistää opintojaan oma-aloitteisesti. Tuki suunnitellaan opiskelijan tarpeiden pohjalta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan yhteistyössä erityisopettajan, aineenopettajien, ryhmänohjaajan ja opinto-ohjaajan kanssa.

Kauniaisten lukiossa arvioimme tukitoimien tarvetta seuraamalla opiskelijan poissaoloja, suoritusten etenemistä ja hylättyjä tai kesken jääneitä suorituksia sekä opintojen etenemistä. Seuraamme tukitoimien toteutusta ja vaikuttavuutta säännöllisesti 2–3 periodin seurantajaksoissa. Tukitoimia voidaan muuttaa, lopettaa tai vahvistaa tarpeen mukaan, ja ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (HOPS). Kirjaamisen tekee erityisopettaja opiskelijan pyynnöstä. Aineenopettajat kirjaavat omalta osaltaan toteutuneet tukitoimet. Opintosuunnitelma voidaan liittää osaksi ylioppilastutkintolautakunnalle (YTL) toimitettavaa erityisjärjestelyhakemusta.

Erityisopetusta voidaan antaa, kun opiskelijalla on laajempia tai pitkäkestoisempia tuen tarpeita, jotka vaikuttavat hänen opiskelukykyynsä tai jos oppimisen tuen tarjoamat tukitoimet osoittautuvat riittämättömiksi. Erityisopetuksessa keskitytään opiskelutaitojen, opiskelustrategioiden ja toiminnanohjauksen vahvistamiseen sekä ajanhallinnan tukemiseen. Erityisopetuksen järjestämiseen kuuluvat tuen tarpeen arviointi (luku- ja kirjoitustaitoa mittaavat seulontatestit eli lukiseulat kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille ja yhteistyö aineenopettajien kanssa), erityisopetuksen hallintopäätöksen valmistelu, opiskelijan ja alaikäisen huoltajan kuuleminen ennen päätöstä sekä tukitoimien kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (HOPS:iin). Erityisopettaja vastaa tuen koordinoinnista ja arvioi sen vaikuttavuutta säännöllisesti.

Jos oppimisen tuen tukitoimet eivät ole riittäviä, tehdään erityisopetuksen hallintopäätös, jossa huomioidaan opiskelijan aiempi erityisen tuen historia. Ennen päätöstä toteutetaan 2–3 periodin mittainen seurantajakso, jolloin kokeillaan erilaisia tukitoimia.

Hallintopäätöksen teko etenee seuraavalla tavalla:

1. Tuen tarpeen arviointi yhteistyössä opiskelijan kanssa. Peruskoulusta saadut aiemmat tukitoimet ja pedagogiset tiedot otetaan huomioon.
2. Tarvittaessa seurantajakso, jonka aikana kokeillaan erilaisia tukitoimia. Tavoitteena on varmistaa, että erityisopetukselle on todellinen tarve.
3. Hallintopäätöksen valmistelu erityisopettajan ja rehtorin yhteistyönä. Päätös perustuu dokumentoituun selvitykseen ja noudattaa hyvän hallinnon periaatteita.
4. Kuuleminen hallintolain mukaisesti. Rehtori kutsuu opiskelijan ja huoltajan (jos opiskelija on alaikäinen) kuulemistilaisuuteen, jossa käsitellään päätöksen sisältö ja vaikutukset. Kuulemistilaisuus dokumentoidaan.
5. Kaupungin hallintosäännössä määritellyn virkamiehen tekemä hallintopäätös.
6. Päätöksen toimittaminen asianosaisille. Dokumentointi tehdään kunnan arkisto- ja tiedonhallintaperiaatteiden mukaisesti.
7. Säännöllinen tuen tarpeen seuranta. Jos tuen tarve päättyy, tehdään uusi päätös erityisopetuksen lopettamisesta.

Päätös erityisopetuksesta voi olla myönteinen tai kielteinen. Päätöksen julkisuus määräytyy lainsäädännön mukaan, mikä merkitsee päätösten olevan salaisia. Päätös voidaan laatia toistaiseksi voimassa olevaksi tai määräaikaiseksi. Erityisopetuksen hallintopäätös voidaan

myös purkaa, jos tuen tarvetta ei enää ole. Tällöin tehdään hallintopäätös tuen lakkauttamisesta.

Mikäli opiskelijan tuen tarve sitä edellyttää, voidaan opiskelu järjestää poikkeavasti. Tällöin otetaan huomioon yksilölliset järjestelyt ja opiskelijan oikeus osoittaa osaamistaan eri tavoin. Poikkeava järjestäminen voi olla erillisiä näyttötilanteita, kuten suullinen kuulustelu kirjallisen kuulustelun täydentämiseksi huomioiden sen, että lukion päämääränä olevan ylioppilastutkinnon suorittaminen vaatii kirjallista osaamista. Lisäksi opintoja voidaan aikatauluttaa yksilöllisesti (nelivuotinen suunnitelma) sekä toteuttaa muita erityisiä opetusjärjestelyjä.

Opiskelija ohjataan tarvittaessa hakemaan vammaispalvelulain tai muun erityislainsäädännön mukaisia palveluita, kuten avustajapalveluita, erityisiä apuvälineitä tai muita tarvittavia tukitoimia. Opiskeluhuollon sekä muiden asiantuntijoiden palveluja voidaan hyödyntää opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa rinnakkain muun tuen kanssa. Opiskelijalla on oikeus myös yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 15. §:n ja 16. §:n mukaisesti.